

KITT2 - erikoiskirjastojen kannanotto

Tilaston merkitys erikoiskirjastoille

- Välttämätön oman kirjastotoiminnan seurannan ja vertailun ml. benchmarkkauksen väline
- Vertailtavuus edellyttää mahdollisimman monien erikoiskirjastojen aktiivista osallistumista KITT:iin

Erikoiskirjastojen mukanaolon merkitys tilastolle

- Erikoiskirjastot ovat omien alojensa asiantuntijoita ja tässä tehtävässä ovat tärkeä osa tieteellisten kirjastojen kokonaisuutta. Tarjoamalla erityisosaamistaan tiedon hakijoille sekä (esim. kaukolainauksen muodossa) myös muille kirjastoille erikoiskirjastot täydentävät merkittävästi muiden tieteellisten kirjastojen roolia.
- Vain saamalla erikoiskirjastot mukaan KITT2:een laajemmin voidaan muodostaa kirjastotoiminnan koko kuva Suomessa, kuten esim. erikoiskirjastojen toiminnan laajuus ja sisältö, ja voidaan arvioida sektorin vaikuttavuutta, taloudellista ja henkistä merkitystä.

Erikoiskirjastojen ongelmat tilastoinnissa ja tilastointitarpeet

- Erikoiskirjastoille asiakkaiden tietotarpeiden hallinta ja räätälöityjen tietopalveluiden antaminen edellyttää paljon resursseja, joten tietopalvelutoiminnan tilastointi olisi tärkeää
 - Esim. tiedonhakujen merkitys erikoiskirjastojen toiminnassa on merkittävä. Tarkempi erittely käytetyn ajan mukaan olisi tarpeen, mutta tiedostamme hankaluuden löytää sopiva ja tiedon kerääjälle realistinen tapa koota tieto
 - Osalle erikoiskirjastoista uutuusvalvonta/ uuden tiedon seuranta on merkittävästi aikaa vaativa tehtävä. Esitämmekin uutuusvalvonnan lisäämistä kerättäviin tietoihin
- Koska erikoiskirjastot ovat mm. kooltaan hyvin erilaisia, kaikki kirjastot eivät voi eritellä nyt koottavia tietoja siinä mitassa kuin KITT edellyttää. Esitämmekin, että olisi mahdollistettava summatietojen syöttäminen eriteltyjen tietojen sijasta (etenkin kokoelmat ja taloustiedot).
- Myös erikoiskirjastojen sektorilla koetaan hyvin tärkeäksi kehittää edelleen kirjaston kaikkien sähköisten palvelujen tarjonnan ja käytön tilastointia. Tämä edellyttää elektronisiin aineistoihin liittyvän terminologian täsmentämistä. Tämä tehtävä on jatkuvaa, sillä aineistot erilaistuvat ja kehittyvät kaiken aikaa. Elektronisten aineistojen käyttötietojen kokoamisessa ongelman muodostaa kuitenkin se, että aineistojen toimittajilta ei aina saada käyttötietoja. Aineistojen toimittajille tämä olisi tärkeä kehittämiskohde.
- Samalla kun kehitetään vaikuttavuusmittareita muille kirjastosektoreille, on tarpeen kehittää niitä myös erikoiskirjastoille. Myös erikoiskirjastojen osalta olisi kerättävä taustaorganisaation tiedoista ne, joita tarvitaan tunnuslukujen/ vaikuttavuusmittareiden laskemiseksi.

Toivomukset tilastoinnin kohteisiin

Yleistä

- Osa erikoiskirjastoista on hyvin pieniä eikä kaikissa ole kaikkia tilastoinnin kohteena olevia toimintoja. Tilasto-ohjelman olisikin mahdollistettava että kirjasto voi täyttää vain ne kohdat jotka ovat sen kehysorganisaation kannalta mielekkäitä tai josta tieto on saatavissa.
- Ohjelmassa olisi oltava oman näkymän valintamahdollisuus siten, että vain täytettäviksi halutut kohdat näkyvät.

Kirjastot

- Ei muutosehdotuksia

Kokoelmat

- Kannatetaan kokoelmien tilastoinnissa aineistotyyppin mukaista jaottelua, jossa aineiston ilmiasu tulee aineistotyyppin alakohtana

Kirjaston käyttö ja käyttäjät

- Lainaus-kohdissa pitää olla mahdollisuus merkitä se, ettei kohtaa voida täyttää. Täytyy olla mahdollisuus antaa summatieto, koska monissa erikoiskirjastoissa ei tilastoida lainausta tarkasti.
- Tiedonhaun tilastoinnin lisäksi tarvitaan tiedon seurannan tilastointia (KITT-käsikirjaan tarvitaan määritelmä mitä seuranta on: esimerkiksi tieteellisten lehtien sisällysluettelojen / tiettyjen verkkosivujen seuranta)

Aukioloajat ja tilat

- Ei muutosehdotuksia

Talous

- Mahdollisuus summatietojen antamiselle, muuten ei muutosehdotuksia

Henkilökunta

- Ei muutosehdotuksia

Rahoitus (KITT2)

- Suurin osa erikoiskirjastoista ei pysty maksamaan tilaston ylläpidosta.
- Erikoiskirjastot muodostavat suhteellisen pienen osan tilastossa mukana olevista kirjastoista ja toiveemme tilastoinnin kehittämiseksi erikoiskirjastojen osalta ovat varsin kohtuulliset. Uskomme myös, että toiveemme parantavat tiedonkeruuta ja -raportointia myös muiden kirjastosektorien osalta.